

5-100-93156

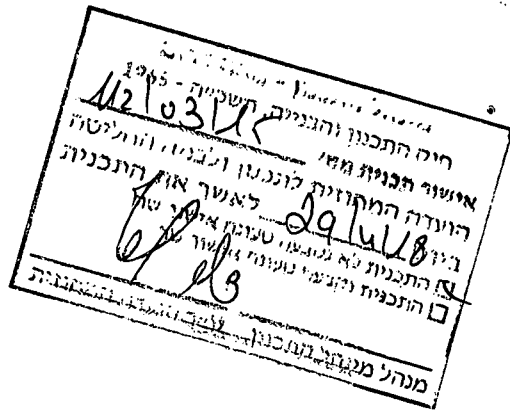
המרכז לחקר מערות (מלח"ם) (ICRC) ISRAEL CAVE RESEARCH CENTER
המכון למדעי כדור הארץ
Institute of Earth Sciences
האוניברסיטה העברית בירושלים, גבעת רם, 91904 The Hebrew University of Jerusalem
Tel +972-6584751 Telefax +972-2-9973474 סלפקס 02-6584751 טל amos.frumkin@mail.huji.ac.il

תכנית מס' 112/03/15
הישוב יתיר

נספח מס' 14 (מנחה)

מיפוי חללים לאורך ציר רכב ממזרח לחורבת יתיר

בועז לנגפורד, יותם זיסו, שחק אורלב ועמוס פרומקין

המרכז לחקר מערות

נובמבר 2017, כסלו תשע"ח

דו"ח מלח"ם 11.2017

תקציר

בדו"ח זה נמדדו חללים תת קרקעיים לאורך ציר רכב ממזרח לחורבת יתיר. אורך קטע הציר שנסקר 1300 מ' ורוחבו 10 מ' משולי הדרך. בעקבות המדידה מופו כל המערות שנמצאו בתחומי 10 מ' משולי הדרך. נמצאו ומופו ארבעה חללים שעונים על הקריטריון הני"ל.

בסקר קודם דווחו שמונה חללים נוספים שהינם מרוחקים יותר מ-10 מ' משולי הדרך. חללים אלה לא מופו.

מפת מיקום ארבעת החללים שנמצאו בסמוך לדרך ומופו (א-ד, באדום). השתרעות מקורבת של מערה א סומנה באליפסה, ופתחה הצפוני סומן בעיגול קטן

כללי

לבקשת מר אוהד בן דיין מחברת תה"ל-לייטרסדורף בע"מ, בעקבות מכתבה של גבי פלביה סונטג ארכיאולוגית מחוז באר-שבע והנגב הצפוני, בוצע בנובמבר 2017 מיפוי של חללים לאורך ציר רכב ממזרח לחורבת יתיר. אורך הציר 1300 מ', תחילתו בפיצול דרכים על גבי אוכף ממזרח למרכז האתר הארכיאולוגי (נ.צ. 151960/084660) וסיומו בפיצול דרכים נוסף, 1300 מ' מדרום לאוכף (נ.צ. 152070/083600).

במהלך הסקר מופו כל החללים שנמצאו עד למרחק 10 מ' מכל אחד משולי הדרך. סך הכל נמצאו ומופו ארבעה חללים כאלה. בדו"ח סקר קודם, מאוקטובר 2017, דווחו שמונה חללים נוספים שהינם מרוחקים יותר מ-10 מ' משולי הדרך. חללים אלה לא מופו.

החללים שמופו מוקמו בני"צ GPS ברשת ITM וסומנו במפת התצלום שלהלן.

תיאור החללים:

א. מערת חדרים (מס' 3 בסקר קודם – 'מערת שלז')

נ.צ. 201819/584625

רום 607 מ'

מערה בעלת שני פתחים: אחד תת אנכי בעל מתאר רבוע, שמידותיו כ-1.5X1 מ', (פתח צפוני) ופתח נוסף אופקי, שמידותיו כ-5X2 מ' (פתח דרומי). הפתח הדרומי פעור בדופן של חצר מעוגלת ובבסיסו בנוי קיר מסיבי. חלל המערה בעל מתאר כללי מעוגל. הוא בנוי מחדר מרכזי גדול שממנו מתפצלים חללי משנה פתוחים. החלל המרכזי מואר למחצה, קרקעיתו אופקית ומכוסה עפר תחוח או מהודק וכן צמר כבשים רב. מרחב החלל המרכזי מחולק למרחבי משנה על ידי קירות אבני שדה נמוכים. החדר הצדדי המרשים ביותר נמצא בצידו הדרומי-מזרחי של החלל המרכזי. חדר זה בנוי מחלל מלבני גדול וקרקעיתו נמוכה בכ-1 מ' מתחת למרכז המערה. קיר ועמוד סלע גדול מפרידים בין החדר ובין החלל המרכזי.

מארת געל - חורבת יתיר

151814\084625 -5C-

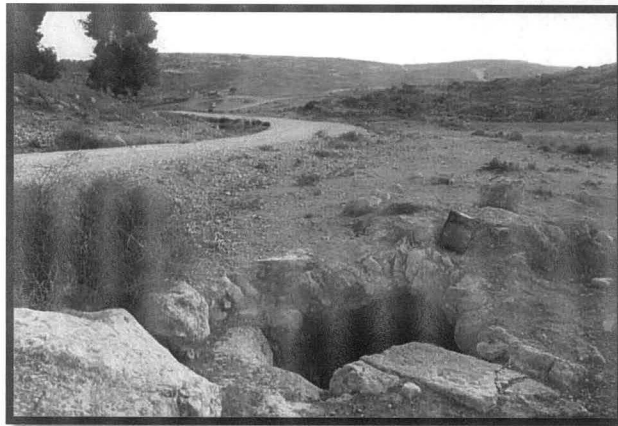

ב. בור מים (מס' 6 בסקר קודם – 'בור הרוזטה')

נ.צ 201802/584661

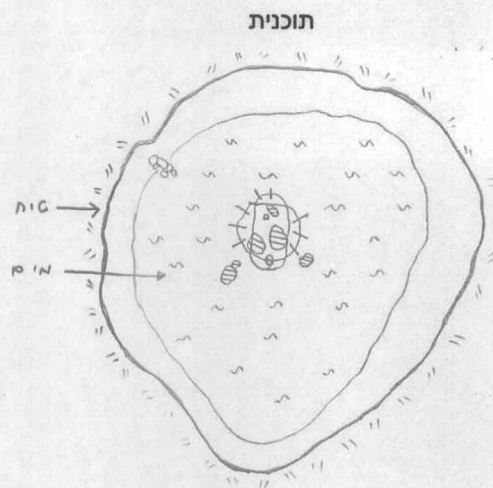
רום +600 מ'

בור מים בעל כניסה אנכית
המאפשרת גישה בחבלים
בלבד. בפתח ישנו קימרון
חביתי בנוי. וכן אבן גזית
מעוטרת. עומק החלל 4.5 מ'.
בקרקעית ישנם מעט מים.
במקום מקננות יונים.

סקר יתר בור הרוזטה

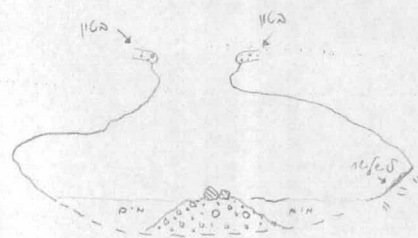
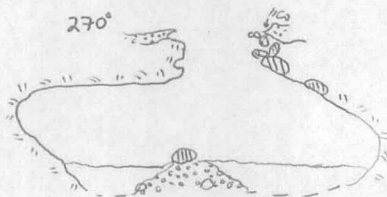
151795/084648 שחק אורעב ויותם ליסו

חתך אנכי בפתח

חתכים אנכיים

ג. בור מים (בור 7 בסקר קודם – 'בור השביל')

נ.צ. 201795/684648

רום +600

בור מים קטן בעל פתח זעיר. הפתח חסום ברובו על ידי אבנים גדולות. הפתח מוביל אל חלל אליפטי בעל קירות מטויחים. בצדו הדרומי ישנם מים בעומק כ-30 ס"מ. הגישה אל נקודה זו אפשרית בירידה לאורך טאלוס תלול היורד מהפתח ועד לשפת המים.

ד. בור מים (בור 8 בסקר קודם – 'בור הזבל')

נ.צ. 201773/584608

רום + 602

בור מים בעל פתח אנכי הנראה כארובה בעלת פרופיל רבוע. הפתח מוסתר על ידי שיח צלף ובשפתו מונח בולדר (סלע גדול). כניסה אפשרית בתבלים בלבד.

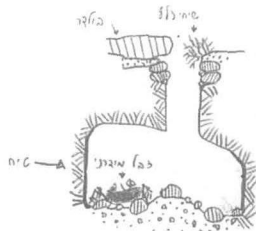
5C- בור הלבם - סקר חורבה יתיר

(בור הלל) יותם ליסי וסחק אורלם 21/11/2017

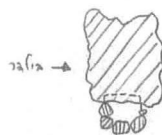
151773/084608 רום 602

חתך אנכי

תרשים פתח

תוכנית

סיכום ומסקנות

בטווח 10 מ' מהדרך נמדדו ומופו ארבעה חללים תת קרקעיים, מתוכם 'מערת חדרים' אחת ושלושה בורות מים קדומים. שמונה מערות נוספות שתוארו בדו"ח קודם נמצאו מרוחקות יותר מתואי הדרך.